

**ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหายในคดีข่มขืน : กรณีสอบสวนของ
ตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์**

**The Confidence in Justice Process of Victims in Rape Cases: The Case in
Investigation of Nakhon Sawan Provincial Police**

จรงจิรา มณีศิริ Charoongchira Maneesiri

ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 6

Traing Center of Police Region

maneesiri.ch@police.go.th

Haripunchai Review July, 07/011/2021

Haripunchai Review July, 1012/2022

บทคัดย่อ

การนำเสนอบทความครั้งนี้ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหายในคดีข่มขืน และวิเคราะห์ขั้นตอนการสอบสวนผู้เสียหายในการดำเนินคดีอาญาประเภทความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราของพนักงานสอบสวน พบว่า ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหายในคดีข่มขืน เป็นสิ่งที่สามารถจะการสร้างความเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยเฉพาะการสร้างความเข้าใจเรื่องระบบกฎหมาย เพื่อลดการกระทำผิด การอธิบายสิทธิของประชาชนและตัวเจ้าหน้าที่ การสื่อสารข้อมูลที่ดี โปร่งใสและเป็นธรรมแก่ผู้รับข่าวสาร การเชื่อมโยงระบบสารสนเทศ การลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎหมายให้ทันต่อวิวัฒนาการของอาชญากรรมที่มีรูปแบบและวิธีการเปลี่ยนแปลงไป เพื่อพัฒนาความรู้ความชำนาญ และทักษะการปฏิบัติงานให้ทันสมัยอยู่เสมอที่สามารถนำไปสู่กระบวนการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหายในคดีข่มขืนได้

คำสำคัญ : ความเชื่อมั่น, กระบวนการยุติธรรม, ผู้เสียหายในคดีข่มขืน, ตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์.

Abstract

The objectives of this article presentation were to explain the guidelines of making confidence in justice process of victims in rape cases, and to analyze the

process of investigating victims in criminal prosecution of the rape offenses by investigating officers found that the confidence in justice process of victims in rape cases It is a case that can make understanding, access, and development, especially making an understanding of the legal system in order to reduce wrongdoing, explaining the rights of citizens and officials, good information communication, transparency and fairness to the information receivers, linking of information system. Reducing operational procedures and improving law to keep up with the crime evolution which has the form and method of change, to develop knowledge, expertise and skills to keep operation up to date that can lead to the process of making confidence in justice process of victims in rape case.

Keywords: Confidence, Justice Process, ViZctims in Rape Case, Nakhon Sawan Provincial Police.

บทนำ

ปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับเพศเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในทุกสังคมทั่วโลก แม้ว่าจะมีมาตรการป้องกันปราบปรามเข้มแข็งเพียงใดก็หลีกเลี่ยงปัญหานี้ไม่ได้ องค์การต่อต้านการใช้ความรุนแรงทางเพศ (Rape, Abus & Incest National Network : RAINN, 1994) รายงานว่าทุก 73 วินาทีจะมีคนอเมริกันถูกคุกคามทางเพศเกิดขึ้น จากข้อมูลคดีอาญาทั้งทางข่าวสารโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อในรูปแบบอื่นๆ ล้วนมีแนวโน้มที่อาชญากรรมการคุกคามทางเพศจะเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งคดีประเภทน้นอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งในด้านภาพลักษณ์ของประเทศในมิติของความสามารถในการควบคุมอาชญากรรมแล้ว ยังก่อให้เกิดความเสียหายโดยตรงต่อร่างกายและจิตใจของผู้ถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งในปัจจุบันนี้มีผู้เสียหายที่ถูกคุกคามทางเพศสามารถเกิดขึ้นได้กับเหยื่อทั้งที่เป็นหญิงและชายทุกช่วงอายุ ตั้งแต่เด็กอายุ 1 ขวบไปจนถึงคนชรามีโอกาสเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อได้เช่นกัน

การคุกคามทางเพศในปัจจุบันมีรูปแบบวิธีการของผู้ก่อเหตุที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างปรากฏชัดเจน ความผิดเกี่ยวกับเพศที่รู้จักกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้แก่ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา (ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 276 ฐานข่มขืนกระทำชำเรา มาตรา 277 กระทำชำเรา มาตรา 278-279 อนาจาร) แผนข่มขืนกระทำชำเรา กระทำชำเรา

และอนาจาร แต่ปัจจุบันนี้มีกฎหมายใหม่ๆบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศอีกหลายกรณี มีทั้งที่เป็นความผิดอาญาและการกระทำที่เป็นความผิดวินัยข้าราชการ อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ 2541 มาตรา 16 ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้นายจ้างหัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกิน คุณค่าหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง ” โดยมาตรา 147 บัญญัติโทษทางอาญาไว้ว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนตามมาตรา 16 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท” นอกจากนั้น มาตรา 397 ประมวลกฎหมายอาญาเองที่บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุณค่าหรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท” ส่วนกฎหมายที่ระบุการกระทำที่เป็นการล่วงละเมิดทางเพศที่มีผลต่อการลงโทษวินัยข้าราชการพลเรือนโดยเฉพาะและระบุการกระทำไว้อย่างชัดเจน ก็คือ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการกระทำอันเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศ พ.ศ 2553 มาตรา 8 (5) และมาตรา 83 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ 2551 ระบุการกระทำที่ต้องห้ามไว้หลายประการ อาทิ (1) กระทำด้วยการสัมผัสร่างกายที่มีลักษณะส่อไปในทางเพศ เช่น การจูบ การโอบกอด การจับอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง เป็นต้น (2) การกระทำด้วยวาจาที่ส่อไปในทางเพศ เช่น วิพากษ์วิจารณ์ร่างกาย พูดหยอกล้อ พูดหยาบคาย เป็นต้น (3) กระทำด้วยอากัปกิริยาไปส่อในทางเพศ เช่น การใช้สายตาลวนลาม กระทำสัญญาณหรือสัญลักษณ์ใดๆ เป็นต้น ซึ่งมีข้อสังเกตว่าความผิดเหล่านี้มิได้บัญญัติไว้ในลักษณะเดียวกับความผิดเกี่ยวกับเพศแต่อย่างใดจึงอาจทำให้ปัญหาการตีความบังคับใช้กฎหมายในการลงโทษว่าความผิดดังกล่าวมีขอบเขตความหมายแตกต่างจากคดีความผิดเกี่ยวกับเพศอย่างไร ในบทความนี้จึงจะขอกล่าวถึงเพียงความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราเท่านั้น

สำหรับสถิติคดีอาญาในประเทศไทยพบว่ามีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ ยังอยู่ใน 3 อันดับแรกของประเภทคดีที่น่าสนใจติดต่อกันมาเป็นสิบปี ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับข้อมูลรายงานขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization ตัวย่อ WHO) ที่มีรายงานเมื่อต้นปี 2564 ว่ามีผู้หญิงทั่วโลกถูกทำร้ายร่างกายและถูกคุกคามทางเพศมากถึง 1 ใน 3 และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ อันเป็นการสอดคล้องกับสถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์และขอความช่วยเหลือปัญหาผู้ถูกข่มขืนของมูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี(องค์กรสาธารณประโยชน์ ก่อตั้งเมื่อปี 2542 โดยคุณปวีณา หงสกุล) ย้อนหลัง 10 ปี แต่ในทางกลับกันเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายงานสถิติคดีอาญา 4 กลุ่ม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติย้อนหลัง 10 ปีเช่นกัน กลับพบว่าข้อมูลนี้

สวนทางกับสถิติการรับแจ้งในข้อหาข่มขืนกระทำชำเราที่มีการรับแจ้งเหตุลดลงทุกปี นั้นหมายความว่าผู้เสียหายส่วนใหญ่ไม่กล้าเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพราะรู้สึกอับอาย ไม่กล้าแจ้งความร้องทุกข์ หรือหากเมื่อแจ้งความกับตำรวจแล้วตั้งแต่เริ่มเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ขั้นตอนการสอบสวน ขั้นตอนก่อนฟ้องร้องหรือก่อนพิจารณาคดีไปจนถึงขั้นการพิจารณาคดีนั้น ผู้เสียหายไม่ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมและการช่วยเหลือที่คลายความทุกข์ใจจากการถูกคุกคามทางเพศได้ ทำให้ผู้เสียหายตัดสินใจไม่เข้าแจ้งความหรือไม่ดำเนินการต่อให้ตลอดจนคดีสิ้นสุด ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงต้องการที่จะศึกษาถึงสาเหตุของการขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหายในคดีข่มขืนขั้นการสอบสวนของพนักงานสอบสวน เพื่อเสนอแนะมาตรการในการแก้ไขระบบการสอบสวน ให้ผู้ถูกกระทำได้รับทางเลือกที่เหมาะสม ได้รับการบริการที่เป็นมิตรในรายบุคคล ได้รับคำปรึกษาที่เหมาะสมเพื่อให้ลดความหวาดกลัว พื้นฟูอารมณ์จิตใจนำพลังที่สูญเสียไปกลับคืนมา มีทีมสหวิชาชีพ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาที่เพียงพอ นอกจากนั้นยังสามารถช่วยเหลือผู้เสียหายอย่างครบวงจรที่เป็นองค์รวม อาทิ การดำรงชีพหลังเกิดเหตุ การรักษาสภาพร่างกายและจิตใจ การให้ความรู้สึกปลอดภัยหรือจัดให้อยู่ในสถานที่ที่ปลอดภัยและพร้อมที่จะกลับคืนสู่สังคมในสภาพปกติต่อไป

โครงสร้างและการทำงานของงานสอบสวน

โครงสร้างและการทำงานของงานสอบสวน ซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมอันเป็นต้นฐานของการดำเนินคดีอาญาที่ผู้ศึกษาจะอธิบายเพื่อให้มองเห็นภาพว่าการรับแจ้งความร้องทุกข์ของผู้เสียหายนั้นหมายถึงหน้าที่ส่วนใดในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หลังจากทราบโครงสร้างของหน่วยงานแล้วก็อธิบายถึงความหมายของตำรวจในตำแหน่งพนักงานสอบสวน ว่ามีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างไร รวมทั้งมีแนวทางวิธีการปฏิบัติต่อผู้เสียหายในการสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับเพศอย่างไร สาเหตุของการสอบสวนที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมเกิดจากปัญหาข้อกฎหมายหรือเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

ก. โครงสร้างของหน่วยงาน

พระราชบัญญัติสำนักงานตำรวจแห่งชาติพ.ศ. 2547 ได้แบ่งส่วนราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติออกเป็น 2 ส่วนคือ (1) สำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (2) กองบัญชาการ

การแบ่งส่วนราชการตาม(1) เป็นกองบัญชาการหรือการจัดตั้งกองบัญชาการตาม (2) ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และการแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการส่วนราชการอย่างอื่น ให้ออกเป็นกฎกระทรวงและให้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในพระราชกฤษฎีกา หรือกฎกระทรวงนั้น แล้วแต่กรณีการแบ่งส่วนราชการดังกล่าวได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้แบ่งเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการจำนวน 8 สำนักงานได้แก่ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานส่งกำลังบำรุง สำนักงานกำลังพล สำนักงานงบประมาณและการเงิน สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ สำนักงานจเรตำรวจ และสำนักงานตรวจสอบภายใน ส่วนกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ 23 กองบัญชาการ ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1-9 กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.ฎ.แบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2563 รกจ.เล่มที่ 137 ตอนที่ 71 ก วันที่ 30 กันยายน 2563)กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจสันติบาล กองบัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานนายตำรวจราชสำนักประจำ (รกจ. เล่มที่ 134 ตอนที่ 51 ก วันที่ 10 พฤษภาคม 2560) สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กองบัญชาการศึกษาศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ โรงพยาบาลตำรวจ และกองบัญชาการตำรวจท่องเที่ยว

เนื่องจากผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษาลักษณะของพฤติกรรมการคุกคามทางเพศที่ผู้เสียหายนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา และวิเคราะห์ขั้นตอนการสอบสวนผู้เสียหายในการดำเนินคดีอาญาประเภทความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีสถานีตำรวจภูธรในสังกัด จำนวน 23 แห่ง (มติ อ.ก.ตร. ครั้งที่ 24/ 2563 เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2563)และมีโครงสร้างสถานีตำรวจ 6 รูปแบบ คือรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 เป็นสถานีตำรวจที่มีหัวหน้าสถานีตำรวจระดับตำแหน่งผู้กำกับการ(ผกก.) รูปแบบที่ 3 และรูปแบบที่ 4 เป็นสถานีตำรวจที่มีหัวหน้าสถานีตำรวจระดับตำแหน่งสารวัตรใหญ่(สวญ.) รูปแบบที่ 5 และรูปแบบที่ 6 เป็นสถานีตำรวจที่มีหัวหน้าสถานีตำรวจระดับตำแหน่งสารวัตร(สว.) จึงขอชี้ให้เห็นเพียงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในระดับสถานีตำรวจรูปแบบที่ 1 (สถานีตำรวจที่มีหัวหน้าเป็นระดับผู้กำกับการ

(ผกก.) ทั่วประเทศจำนวน 1269 แห่ง แห่งรัฐ (สวญ.) 87 แห่ง และระดับสารวัตร (สว.) 128 แห่ง เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนการสอบสวนที่เป็นประเด็นสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้เสียหาย

ที่มา : ตำราเรียนหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ(นสต.) พ.ศ. 2564

รูปภาพที่ 1 โครงสร้างสถานีตำรวจ (สภ./สน.) รูปแบบที่ 1

ข. อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 537/2555 ลงวันที่ 27 กันยายน 2555 เรื่อง กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในสถานีตำรวจ มีดังนี้

1. **งานป้องกันปราบปราม** มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนหาข่าว ปฏิบัติงานในด้านการป้องกันอาชญากรรมและรักษาความเรียบร้อยงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ โดยมีงานอำนวยความสะดวกที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการ วางแผน ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและพัฒนาเกี่ยวกับกำลังพล การข่าว นโยบาย ยุทธศาสตร์ งบประมาณ การเงิน สวัสดิการ สรรพากร อยู่ในส่วนนี้ด้วย

2. **งานจราจร** มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนหาข่าว ปฏิบัติงานในด้านการควบคุมจราจรและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับจราจร งานจราจรตามโครงการพระราชดำริ รวมทั้งงานอื่นที่มีลักษณะเกี่ยวข้อง เพื่อมิให้เกิดปัญหาจราจร

3. **งานสืบสวน** มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนหาข่าว ปฏิบัติงานในด้านการสืบสวนปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งเป็นการกระทำเกี่ยวกับความผิดที่มีโทษทางอาญาทุกฉบับ การติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายต่างๆ ทั้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและองค์กรอื่น รวมทั้งงานอื่นที่มีลักษณะเกี่ยวข้อง

4. **งานสอบสวน** มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนหาข่าว ปฏิบัติงานในด้านการสืบสวนสอบสวน คดีอาญา แสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดของผู้ต้องหา การเปรียบเทียบปรับ การควบคุมผู้ต้องหาส่งพนักงานอัยการหรือศาล การส่งหมายเรียก หมายจับ หมายศาล รวมทั้งงานอื่นที่มีลักษณะเกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และ”กำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทุกประเภท”

5. **หน่วยปฏิบัติการพิเศษ** มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนหาข่าว ปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรม การควบคุมฝูงชน การก่อการร้าย การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ จากโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ดังกล่าว เมื่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี อำนาจการสอบสวนหรือการดำเนินคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดกฎหมายนั้น นอกจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจะได้บัญญัติอำนาจหน้าที่หลักให้ตำรวจปฏิบัติแล้ว ก็ยังมีความจำเป็นจะต้องกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม มีประสิทธิภาพรัดกุม อันเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและนโยบายการรักษาความสงบเรียบร้อย ซึ่งการแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานจะมีทั้งขั้นตอนการสอบปากคำบุคคล การเก็บพยานวัตถุ การนำส่งตรวจพิสูจน์ การจัดทำและสรุปสำนวนการสอบสวน ทั้งหลายทั้งปวงก็เพื่อทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ ให้รู้ว่าผู้ใดเป็นคนร้ายหรือผู้กระทำความผิด เป็นการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา และลักษณะเช่นใดที่เป็นการคุกคามทางเพศที่เป็นความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา

ค. ลักษณะของการคุกคามทางเพศที่เป็นความผิดอาญา

ก่อนอื่นขออ้างอิงกฎหมายที่บัญญัติไว้เกี่ยวกับลักษณะของการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 9 ตั้งแต่มาตรา 276 ถึง 278 โดยสรุปมีดังนี้

มาตรา 276 ข่มขืนกระทำชำเรา

มาตรา 277 กระทำชำเราได้แก่อายุยังไม่เกินสิบห้าปี

มาตรา 277 ทวิ เหตุฉกรรจ์ของมาตรา 276 วรรคหนึ่งและวรรคสอง

มาตรา 277 ตรี เหตุฉกรรจ์ของมาตรา 276 วรรคสาม หรือ 277 วรรคสี่

มาตรา 278 กระทำอนาจารแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี

มาตรา 297 กระทำอนาจารแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้า ปี

มาตรา 280 เทศกาลของมาตรา 278 หรือ 279

มาตรา 281 ความผิดตามมาตรา 276 วรรคแรก มาตรา 278 ที่ให้อยอมความกันได้

มาตรา 282 เป็นธุระจัดหา

มาตรา 283 เป็นธุระจัดหา โดยใช้อุบาย ชูเชิญหรือใช้กำลัง

มาตรา 283 ทวิ พบบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อการอนาจารโดยผู้นั้น
จะยินยอม

มาตรา 284 พาผู้อื่นไปเพื่อการอนาจาร โดยใช้อุบาย ชูเชิญ หรือใช้กำลัง

มาตรา 285 เหตุฉกรรจ์ของมาตรา 276, 277, 277 ทวิ, 277ตรี, 278, 279, 280, 282, 283,

มาตรา 286 ดำรงชีพจากรายได้ของหญิงค้าประเวณี

มาตรา 287 ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้า ส่งออก พาไป หรือยังให้นำเข้า ส่งออก พาไปหรือทำให้
แพร่หลายซึ่งสิ่งใดอันลามก ประกอบการค้า จำเลยแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชนหรือให้เข้าสิ่งใด
อันลามกโฆษณาหรือโฆษณาว่ามีบุคคลกระทำความผิดมาตรานี้หรือว่าวัตถุสิ่งลามกหาได้จากบุคคลใด

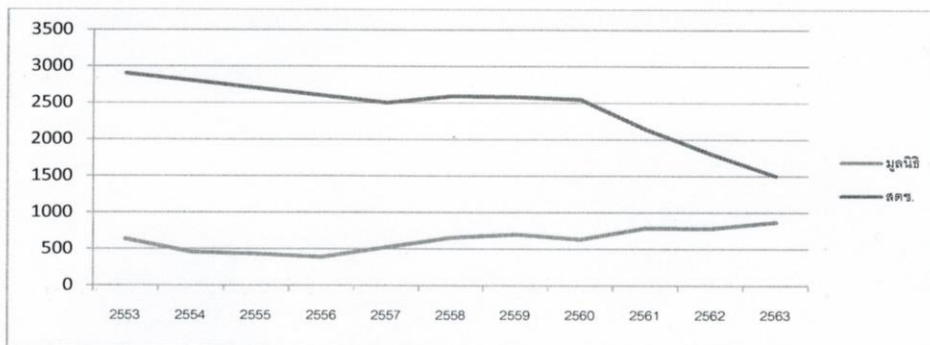
เมื่อทราบว่าลักษณะของการคุกคามทางเพศในลักษณะใดที่เป็นความผิดตามประมวล
กฎหมายอาญามาตราใดแล้ว แอบเห็นว่าการกระทำลักษณะที่กล่าวมานี้แอดมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
อื่นๆดังที่เรียกว่ากรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอยกมาเพียงการกระทำความผิด
ฐานข่มขืนเพื่อชี้ประเด็นไปยังการสอบสวนหรือวิธีการปฏิบัติต่อผู้ถูกคุกคามทางเพศที่ส่งผลกระทบต่อ
ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของผู้เสียหาย มาตรา 276 ที่บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดข่มขืนกระทำ
ชำเราผู้อื่นโดยชูเชิญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้นั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัด
ขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้นั้นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึง 20 ปี และ
ปรับตั้งแต่แปดพันบาทถึงสี่หมื่นบาท”

การกระทำตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ โดยการ
ใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำ กระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของผู้อื่น หรือการใช้สิ่งอื่น
ใด กระทำจับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้อื่น

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดหรือโดย
ร่วมกระทำความผิดด้วยกันอันนี้ลักษณะเป็นการโทรมหญิง หรือกระทำความผิดในลักษณะเดียวกัน
ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือจำคุก
ตลอดชีวิต

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำความผิดระหว่างคู่สมรสและคู่สมรสนั้นยังประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยา ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้เพียงใดก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อควบคุมความประพฤติแทนการลงโทษก็ได้ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก และคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยาต่อไป และประสงค์จะหย่าให้คู่สมรสนั้นแจ้งให้ศาลทราบ และให้ศาลแจ้งพนักงานอัยการให้ดำเนินการฟ้องหย่าให้ ”

เมื่อทราบถึงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและทราบถึงลักษณะของการคุกคามทางเพศที่เป็นความผิดทางอาญาแล้ว ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลสถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์คดีข่มขืนย้อนหลัง 10 ปีของมูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรีมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับสถิติการรับแจ้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปรากฏตามรูปภาพของกราฟต่อไปนี้

สถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์และขอความช่วยเหลือกรณีถูกข่มขืน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2563

ปี	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	รวม
1. ข่มขืนโดยภรรยา	298	314	268	192	360	296	167	338	522	635	456	431	369	524	658	699	633	732	786	871	9,010	
2. ข่มขืนโดยผู้อื่น	118	153	116	55	112	58	58	115	94	153	127	30	111	153	200	167	127	122	119	83	2,359	
3. รวม	416	467	384	247	472	354	225	453	616	788	589	461	480	677	858	866	760	854	901	960	11,369	

รูปภาพที่ 2 สถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์ข่มขืน/อนาจารของมูลนิธิวิวัฒนาทางสกุล

และสถิติคดีอาชญากรรมความผิดข่มขืน/อนาจารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

รูปภาพที่ 2 สถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์ข่มขืน/อนาจารของมูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี และสถิติคดีอาญากลุ่มฐานความผิดข้อหาข่มขืนกระทำชำเราของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่มา : ระบบสารสนเทศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (POLIS)

จะเห็นได้ว่า สถิติการรับเลขคดีย้อนหลัง 10 ปีของมูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรีอยู่ในระดับต่ำกว่าการรับแจ้งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่มีนัยสำคัญที่น่าสนใจคือแนวโน้มของผู้เสียหายที่ร้องทุกข์สูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและรวบรวมข้อมูลเอกสารและสถิติคดีอาญาเปรียบเทียบประกอบกับข้อมูลการสอบปากคำผู้เสียหายเมื่อครั้งที่ผู้ศึกษาได้เคยปฏิบัติราชการเป็นพนักงานสอบสวนหญิงกลุ่มงานสอบสวน ตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ ตั้งแต่ปี 2551 - 2559 จำนวน 80 ราย พบว่าผู้เสียหายมีความเชื่อมั่นในการเปิดเผยตนเองเมื่อถูกคุกคามทางเพศกับองค์กรอื่นมากกว่าการเข้าพบพนักงานสอบสวนหรือตำรวจเพื่อแจ้งความร้องทุกข์ โดยมีเหตุผลดังนี้

1)ถูกข่มขู่จากผู้ก่อเหตุว่าหากแจ้งความกับตำรวจ ผู้ก่อเหตุจะมาทำร้ายร่างกายผู้เสียหาย จะฆ่าให้ตายหรือจะเปิดเผยประจานให้ผู้เสียหายอับอาย จำนวน 16 ราย

2)ไม่กล้าเดินทางไปสถานีตำรวจ เนื่องจากอับอายที่จะต้องให้ปากคำกับตำรวจชายและหากเรื่องถึงตำรวจแล้วมีการชี้ตัวผู้กระทำความผิดเกรงว่าจะถูกปองร้ายภายหลัง จำนวน 60 ราย

3)เกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากตำรวจ เนื่องจากการตั้งคำถามของพนักงานสอบสวนนั้นตอกย้ำความเจ็บปวดที่ได้รับจากการถูกคุกคามทางเพศซ้ำแล้วซ้ำเล่า ไม่ได้รับการปฏิบัติที่อ่อนโยนและคำแนะนำที่ถูกต้องจำนวน 4 ราย

คดีในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ที่ผู้ถูกคุกคามทางเพศไม่กล้ามาแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่กลับไปร้องเรียนผ่านองค์กรช่วยเหลืออื่น และอีกหลายคดีเช่นกันที่ผู้เสียหายเห็นว่าไม่มีความคืบหน้าทางคดีแล้วได้เดินทางไปร้องทุกข์ที่มูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี ตามที่ปรากฏเป็นข่าวทางหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งผู้ศึกษาพิจารณาเทียบเคียงจากการที่ได้ประสบด้วยตนเองจากการปฏิบัติราชการในหน้าที่พนักงานสอบสวนหญิงตามห้วงระยะเวลาดังกล่าวมาแล้วนั้น ทำให้พบสาเหตุของความไม่เชื่อมั่นในกระบวนการสอบสวน เพราะพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีภาระงานมากจนไม่ใช้เวลาเพียงพอในการอธิบายให้ผู้เสียหายเข้าใจถึงขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับทางเลือกที่เหมาะสม ได้รับการบริการที่เป็นมิตร เมื่อผู้เสียหายไม่ได้รับคำปรึกษาที่ดีย่อมเกิดความหวาดกลัว สภาพจิตใจที่แย่อยู่แล้วเมื่อถูกสอบปากคำที่ไม่ได้เกิดการตั้งคำถามที่เป็นไปในแนวทางของนักจิตวิทยา ยิ่งทำให้ผู้เสียหายขาดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม และเกือบทุกรายที่ไม่ได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการถามปากคำ เนื่องจากมีผู้มาแจ้งความร้องทุกข์หรืออยู่จำนวนมาก เมื่อถึงลำดับที่จะแจ้ง คำถามแรกของการสอบถามผู้มาแจ้งความร้องทุกข์ของพนักงานสอบสวนมักจะถามว่ามาแจ้งความเรื่องอะไร ซึ่งทำให้ผู้เสียหายเกิดความอับอายที่จะตอบคำถาม จึง

เป็นประเด็นสำคัญที่ผู้เสียหายและประชาชนควรจะได้รู้ถึงขั้นตอนของการแจ้งความร้องทุกข์เป็นอย่างไร พนักงานสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวนอย่างไร

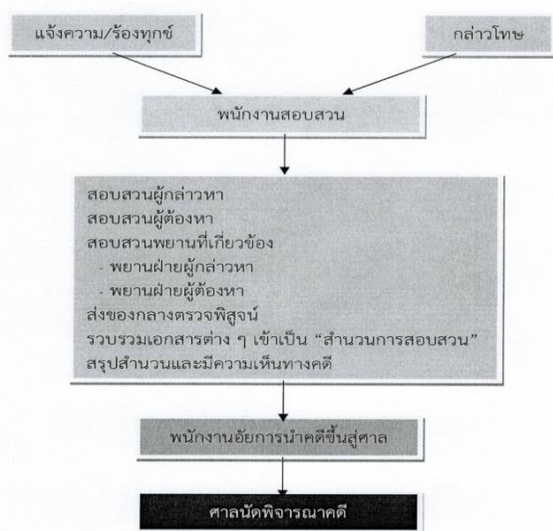
ง. ขั้นตอนของการดำเนินการสอบสวน

ในส่วนของขั้นตอนในการสอบสวนจะขอยกมาเพียงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอบสวนคดีเพศที่ผู้เสียหายเป็นหญิงที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสม ซึ่งยังเป็นประเด็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้เสียหายไม่กล้ามาแจ้งความร้องทุกข์กับตำรวจ โดยไม่แยกรณีความผิดอันยอมความได้หรือไม่ และไม่แยกรณีผู้เสียหายเป็นเด็กหรือเยาวชน ดังนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 วรรคสี่ บัญญัติไว้ว่า “ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบสวน เว้นแต่ผู้เสียหายนั้นยินยอมหรือมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง และให้บันทึกความยินยอมหรือเหตุจำเป็นนั้นไว้ ทั้งนี้ผู้เสียหายจะขอให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งอยู่ร่วมในการถามปากคำนั้นด้วยก็ได้ ”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 วรรคห้า บัญญัติไว้ว่า “ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานยืนยันตัวผู้กระทำความผิดในชั้นจับกุมหรือชี้ตัวผู้ต้องหาในคดีอาญาให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนจัดให้มีการยืนยันตัวผู้กระทำความผิดหรือชี้ตัวผู้ต้องหาในสถานที่ที่เหมาะสม และสามารถจะป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหาเห็นตัวผู้เสียหายหรือพยาน โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เสียหายหรือพยานเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งกรณี เว้นแต่ผู้เสียหายหรือพยานนั้นยินยอมและให้บันทึกความยินยอมนั้นไว้ได้ ”

เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ผู้ศึกษาขอแสดงภาพประกอบถึงขั้นตอนการดำเนินการสอบสวนเมื่อผู้เสียหายนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นสอบสวน ตามแผนภูมิรูปภาพต่อไปนี้

รูปภาพที่ 3 ขั้นตอนกระบวนการยุติธรรม

เมื่อผู้เสียหายมาพบพนักงานสอบสวนเพื่อแจ้งความ/ร้องทุกข์ว่าถูกคุกคามทางเพศ พนักงานสอบสวน หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6) (มาตรา 2(6) “พนักงานสอบสวน” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน) อันเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการนำตัวผู้กระทำความผิดกฎหมายอาญามาลงโทษโดยบัญญัติมาตรการต่างๆ ไว้มากมาย เริ่มตั้งแต่การจับการค้น การควบคุมผู้ถูกจับ การสอบสวน การฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งเป็นการพยายามรักษาสมดุลระหว่างอำนาจรัฐในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษและหลักประกันกฎหมายบัญญัติให้ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 123 วรรคแรก) ถ้าไม่อาบร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ผู้เสียหายยังสามารถร้องทุกข์ต่อผู้มีตำแหน่ง “ร้อง” หรือ “เหนือ” พนักงานสอบสวนก็ได้ จากแผนภูมิรูปภาพจะพบว่าเมื่อพนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์แล้วต้องดำเนินการสอบสวนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งฝ่ายผู้กล่าวหา ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหาและพยานทั้งสองฝ่าย ประเด็นปัญหาคือการสอบปากคำผู้กล่าวหาหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงในคดีข่มขืน จะต้องจัดสถานที่ที่เหมาะสมหรือห้องสอบสวนเฉพาะและจัดพนักงานสอบสวนหญิงเป็นผู้ถามประวัติ คำชี้แจงกรณีต้องสอบปากคำต่อหน้าสทวิชาชีพ ซึ่งประกอบไปด้วยนักจิตวิทยา พนักงานอัยการ และบุคคลผู้เสียหายไว้วางใจสามารถเข้ารับฟังการสอบสวนได้ด้วย ตัวปรากฏตามภาพประกอบด้านล่างนี้

รูปภาพที่ 4 การจัดห้องสอบสวนที่เหมาะสมและประกอบด้วยทีมสหวิชาชีพ

ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะพบว่าสถานีตำรวจมากจัดสถานที่รับแจ้งความ/ร้องทุกข์ในบริเวณเดียวกันที่เรียกว่า One Stop Service จึงทำให้ผู้เสียหายเกิดความอับอาย ในขณะที่เดียวกันก็ต้องส่งของกลางในคดีไปตรวจพิสูจน์(ถ้ามี) การต้องส่งตัวผู้เสียหายหรือผู้ถูกข่มขืนไปตรวจยังโรงพยาบาลของรัฐควรคำนึงถึงสภาวะทางจิตใจของผู้เสียหาย และหากคดีนี้สามารถจับกุมผู้กระทำผิดได้และต้องจัดให้ผู้เสียหายชี้ตัวผู้ต้องหาเพื่อยืนยันการกระทำผิดประกอบสำนวนคดี ต้องจัดห้องชี้ตัวที่ผู้ต้องหาไม่อาจมองเห็นผู้เสียหายได้แต่ผู้เสียหายก็มีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธการไปชี้ตัวผู้ต้องหาหรือปฏิเสธการไปชี้ที่เกิดเหตุ สิ่งสำคัญคือพนักงานสอบสวนต้องชี้แจงขั้นตอนของกระบวนการสอบสวนให้ผู้เสียหายเข้าใจไปจนจบกระบวนการขึ้นศาลเมื่อผู้เสียหายไม่เข้าใจแต่ละขั้นตอน ก็ย่อมเข้าใจผิดว่าพนักงานสอบสวนไม่ให้ความเป็นธรรมบ้าง พนักงานสอบสวนสำนวนทำให้ไม่มีความคืบหน้าทางคดีบ้าง พนักงานสอบสวนถามคำถามตรง ๆ จงใจทำให้อับอายบ้าง ล้วนเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เสียหายตัดสินใจหาที่พึ่งเป็นองค์กรต่าง ๆ

แนวทางในการแก้ไขปัญหา

ช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาจะเห็นว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 เน้นการสร้างสิ่งใหม่มากกว่าการแข่งขันในอุตสาหกรรมเดิม ๆ ตำรวจหลายหน่วยงานได้นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบและนำไปใช้ร่วมกับฐานข้อมูลอื่นๆ ที่มีใช้อยู่แล้ว เช่น การตรวจรู้แจ้งด้วยระบบ QR Code โครงการฝากบ้านกับตำรวจด้วยระบบ Online ระบบคัดกรองบุคคลไบโอเมตริกซ์ เป็นต้น และ

แน่นอนว่าโมเดลการพัฒนาของตำรวจยุค 4.0 ดังต่อไปนี้ การสร้างความเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยเฉพาะการสร้างความเข้าใจเรื่องระบบกฎหมาย เพื่อลดการกระทำผิด การอธิบายสิทธิของประชาชนและตัวเจ้าหน้าที่ เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน และการสื่อสารข้อมูลที่ดี โปร่งใสและเป็นธรรมแก่ผู้รับข่าวสาร เพื่อเข้าใจและแสวงหาแนวร่วมไปสู่การพัฒนาที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน การเชื่อมโยงระบบสารสนเทศ ซึ่งเป็นการใช้ข้อมูลมหาศาลที่มีอยู่ให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ เพื่อลดภาระงานซ้ำซ้อน ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานปรับปรุงแก้ไขระเบียบ กฎหมายให้ทันต่อวิวัฒนาการของอาชญากรรมที่มีรูปแบบและวิธีการเปลี่ยนแปลงไป เพื่อพัฒนาความรู้ ความชำนาญ และทักษะการปฏิบัติงานให้ทันสมัยอยู่เสมอ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันพบว่าอาชญากรรมทางเพศสามารถเกิดขึ้นได้กับเหยื่อทั้งเป็นหญิงและชาย โดยหากเป็นชายส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชน การศึกษาความเชื่อมั่นของผู้เสียหายในคดีข่มขืนนี้ เพื่ออธิบายถึงสาเหตุที่ผู้เสียหายคดีเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมชั้นสอบสวนของพนักงานสอบสวนในพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ และวิเคราะห์เพื่อเสนอมาตรการในการแก้ไขระบบการสอบสวนให้ผู้เสียหายเกิดความเชื่อมั่นและกล้าที่จะดำเนินคดีกับอาชญากรหรือนาคติเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมากกว่าการแสวงหาทางออกผ่านองค์กรอื่น เนื่องจากบทบาทของตำรวจในหน้าที่ของพนักงานสอบสวนคือการอำนวยความยุติธรรมทางอาญาโดยตรงสามารถประสานส่วนช่วยเหลือต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระเบียบปฏิบัติกำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่เป็นความบกพร่องส่วนบุคคลที่จะอธิบายให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติต่อผู้เสียหายในคดีอย่างละเอียดอ่อน จึงทำให้ความเชื่อมั่นลดน้อยลง ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามแนวทฤษฎีองค์การตามวิธีพฤติกรรมศาสตร์ที่ให้ความสนใจในตัวบุคคลมากกว่า ได้แก่ นักทฤษฎีที่ชื่อว่า Elton Mayo (ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งงานบริหารงานแบบมนุษยสัมพันธ์) ที่ได้เสนอแนวคิดว่าคุณคนเป็นสิ่งมีชีวิต จิตใจ ขวัญกำลังใจจึงเป็นเรื่องสำคัญ การทำงานดีหรือไม่ดีก็ขึ้นอยู่กับสภาพทางกายภาพและความสัมพันธ์ทางสังคม และหลักการทำงานเป็นทีมซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับการปฏิรูปงานสอบสวน ดังนี้

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรกำหนดตำแหน่งพนักงานสอบสวนหญิงให้ครบทุกจังหวัดที่เป็นสถานตำรวจรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 จำนวน 1269 แห่ง ซึ่งปัจจุบันมีพนักงานสอบสวนหญิงที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ 280 คน นับว่าน้อยมากเมื่อเทียบสัดส่วนกับพนักงาน

สอบสวนชายและโดยส่วนใหญ่จะประจำอยู่ในเขตท้องที่สถานีตำรวจนครบาล จำนวน 88 แห่ง และจะต้องให้พนักงานสอบสวนหญิงรับคำร้องทุกข์เฉพาะคดีเกี่ยวกับเพศเท่านั้น โดยไม่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา คดีจราจรอื่นๆ

สถานีตำรวจทุกแห่ง ควรจัดให้มีช่องทางการรับแจ้งความร้องทุกข์คดีเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศผ่านสื่อสังคมออนไลน์ลักษณะสายด่วนฮอตไลน์เบอร์เดียวทั่วไทย เนื่องจากปัจจุบันประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ได้ง่ายและรวดเร็วกว่า ข้อมูลสถิติและพฤติกรรมการใช้ Social Media จากรายงาน Digital 2020 Global Digital Overview โดย WeAreSocial x Hootsuite และต่อเนื่องจากสถิติและพฤติกรรมผู้ใช้งาน Internet Q1 ปี 2020 ทั่วโลก พบว่าคนไทย 75 ของจำนวนประชากรในประเทศใช้ Social Media ค่าเฉลี่ยทั่วโลกอยู่ที่ 49 เปอร์เซ็นต์ต่อจำนวนประชากรในประเทศ จึงเป็นช่องทางสำคัญในการสื่อสารกับประชาชนโดยตรงเป็นอย่างดี หน่วยงานระดับกองบังคับการควรจัดให้มีการสัมมนางานสอบสวน เพื่อทบทวนความรู้และกฎหมายใหม่ร่วมกับสารและอัยการเป็นประจำทุกปี ซึ่งนอกจากจะได้แลกเปลี่ยนความรู้แล้วพนักงานสอบสวนยังได้มีโอกาสในการประสานงานเกี่ยวกับคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบในกระบวนการยุติธรรมอีกด้วยและเป็นการแสวงหาความร่วมมือในการจัดการฟากซังผ่านระบบการสื่อสารทางไกล(ฟากของออนไลน์) กับองค์กรในกระบวนการยุติธรรม การเสริมสร้างจริยธรรมและจรรยาบรรณพนักงานสอบสวนให้เกิดรูปธรรม เน้นย้ำความมีจิตใจเอื้ออารีต่อประชาชนผู้ประสบเหตุร้าย โดยให้มีการสอบจริยธรรมเชิงประจักษ์ประกอบการต่ออายุใบประกอบวิชาชีพสอบสวนแบ่งช่องทางออนไลน์ในการตรวจสอบความคืบหน้าทางคดีภาคประชาชนบนหน้าเว็บไซต์ของหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อให้ประชาชนและผู้เสียหายสามารถตรวจสอบและรับทราบทุก 30 หรือ 60 วันเป็นอย่างน้อย โดยมอบหมายให้ทีมสอบสวนรับผิดชอบเฝ้าฟังและตอบคำถามผ่านช่องทางดังกล่าว

References

- กนกวรรณ แก้วประเสริฐ.(ม.ป.ป.). *การจัดองค์การ*. [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : www.elfms.ssru.ac.th/preecha_po/pluginfile.php/28/block_html/content/unit%202.pdf [22 มีนาคม 2564]
- กองบัญชาการศึกษา.(2564). *ตำราเรียนหลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ.

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์.(2551). *คำอธิบายหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา*. พิมพ์ครั้งที่ 6 (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร : จีรรัชการพิมพ์.

เชิงริณ ริมผดี,พ.ต.อ..(ม.ป.ป.). *วารสาร COPS,แวนขยายแผ่นดิน*. [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : https://drive.google.com/file/d/1xbTuTHWoWahlCtt1TqpC_Pkkepb9SXw-/view [22 มีนาคม 2564]

ณรงค์ยศ มหิทธิวาณิชชา.(2563). *สถิติและพฤติกรรมการใช้ Social Media ทั่วโลก Q1 ปี 2020-DIGITAL MARKETING CONSULTANCY*. [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : www.twfdigital.com/blog/2020/02/global-social-media-usage-stats-q1-2020 [22 มีนาคม 2564]

มูลนิธิปวีณาหวงสกุลเพื่อเด็กและสตรี.(ม.ป.ป.). *สถิติรายวัน*. [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : <https://pavenafoundation.or.th/สถิติแสดงการรับเรื่อง/> [22 มีนาคม 2564]

องค์กรต่อต้านการใช้ความรุนแรงทางเพศ.(ม.ป.ป.). *สถิติเหยื่อความรุนแรงทางเพศ*. [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : <https://www.rainn.org/statistics/victims-sexual-violence> [22 มีนาคม 2564]